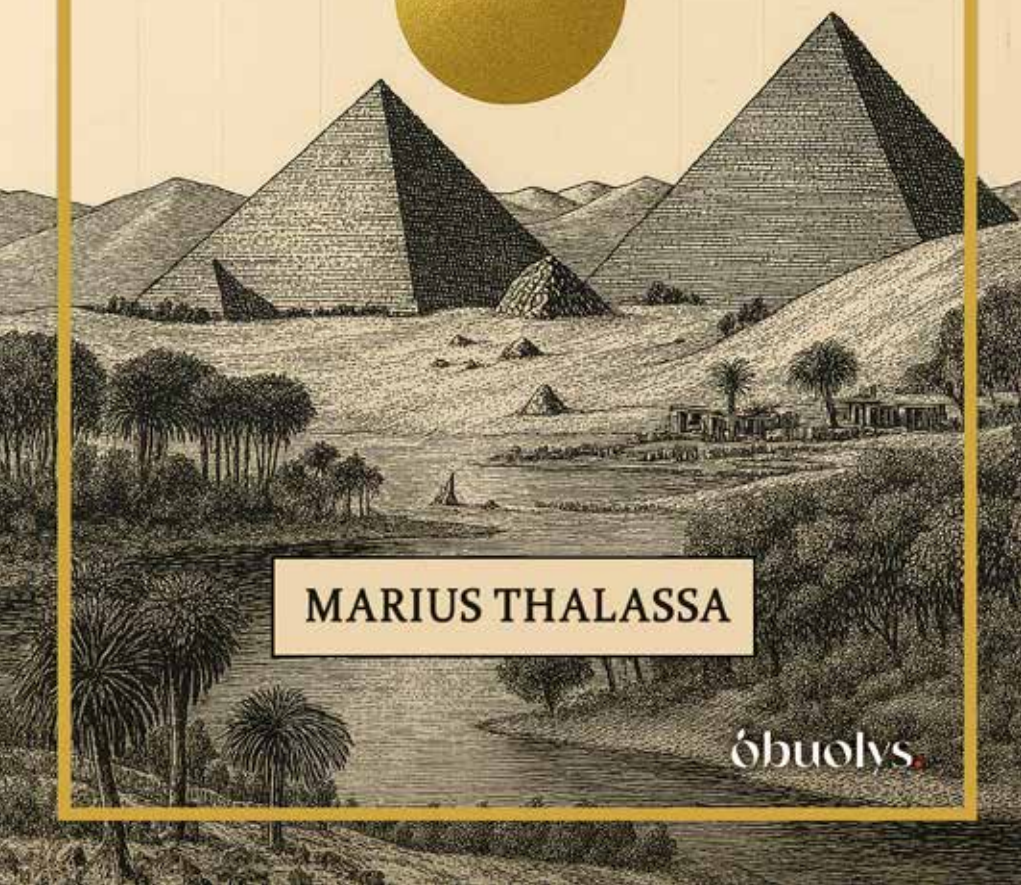

UŽDRAUSTASIS EGIPTAS

Prarastojo faraonų mokslo paslaptys

MARIUS THALASSA

óbuolys

MARIUS THALASSA

UŽDRAUSTASIS EGIPTAS

Vertė

UAB „KNYGŲ MINISTERIJA“

TURINYS

ĮŽANGA

Kodėl senovės Egiptas vis dar toks svarbus / 7

LAUKO UŽRAŠAI I

Plynaukštė prieblandoje / 28

1 SKYRIUS

Akmuo ir tyla / 33

I APMĄSTYMAS

Akmens svoris / 48

2 SKYRIUS

Paslėptoji geometrija / 51

LAUKO UŽRAŠAI II

Laboratorija ir kapavietė / 66

3 SKYRIUS

Kūno alchemija / 73

II APMĄSTYMAS

Amžinybės anatomija / 86

LAUKO UŽRAŠAI III

Nakties observatorija / 89

4 SKYRIUS

Akmens dangūs / 93

III APMĄSTYMAS

Sielos kompasas / 104

LAUKO UŽRAŠAI IV

Šešėlių šventykla / 108

5 SKYRIUS

Slaptosios mokyklos / 111

IV APMĄSTYMAS

Vidinė salė / 126

LAUKO UŽRAŠAI V

Rezonanso eksperimentas / 129

6 SKYRIUS

Gyvoji piramidė / 133

V APMĄSTYMAS

Akmens atodūsis / 145

LAUKO UŽRAŠAI VI

Dulkių archyvaras / 150

EPILOGAS

Akmens atmintis / 153

AUTORIAUS PASTABA / 163

PASTABOS IR ŠALTINIAI / 167

IŽANGA

KODĒL SENOVĒS EGIPTAS VIS DAR TOKS SVARBUS

Gizos piramidės, Egiptas. Iš kairės į dešinę: Mikerino, Chefreno, Cheopso. Nuotrauka daryta iš oro baliono, maždaug 600 metrų aukščio.

Yra kraštovaizdžių, kurie atrodo senesni už istoriją.

Egiptas – vienas iš jų.

Iš tolo Gizos plynaukštė atrodo apgaulingai papras-
ta: žemos, blyškios klinties kalvos, kelios pabirusios
palmės ir į dykumą nusidriekusi kelio juosta. Tačiau
artėjant ima ryškėti aiškiai ir tikslingai struktūrizuota
jos geometrija. Didžioji piramidė ne šiaip stūkso hori-
zonte – ji jį įtvirtina. Atrodo, kad visas peizažas sukasi
aplink šį vienintelį atskaitos tašką, tarsi pati gravitacija
būtų sutvarkiusi dykumą pagal jo buvimą.

Du šimtus metų archeologai matavo, fotografavo,
kasinėjo ir atkūrinėjo šių statinių modelius įvairiausių
technologijų pagalba. Retai kada senovės pasaulis buvo
taip nuodugniai kartografuotas, tačiau kuo atidžiau
žvelgiame, tuo mįslė darosi gilesnė. Kiekviena nauja
technologija – lidaras, georadaras, miuonų tomografi-
ja – atskleidžia, kad Egiptas vis dar slepia tai, ko kol kas
neįmanoma paaiškinti. Akmenys pergyveno visas inter-
pretacijas.

NEBAIGTAS POKALBIS

Kai pirmą kartą atvykau į Gizą, buvau ne įtikėjęs jos mistiškumu piligrimas, o skeptikas su fotoaparatu, užrašų knygele ir pernelyg daug iš JSTOR (skaitmeninės akademinių straipsnių saugyklos *Journal Storage*) atsisiųstų straipsnių. Buvau skaitęs egiptologų Marko Lehnerio (*Mark Lehner*), Diterio Arnoldo (*Dieter Arnold*), Rainerio Stadelmano (*Rainer Stadelmann*) argumentus, jie savo hipotezes grindė įrodymais, kad šiuos paminklus buvo įmanoma pastatyti pasitelkus žmogaus meistriškumą, organizuotumą ir ištvermę. Taip pat skaičiau ir kontrargumentus – Grehamo Hankoko (*Graham Hancock*), Roberto Bovalio (*Robert Bauval*), Kristoferio Dano (*Christopher Dunn*), kurių hipotezės kalbėjo apie prarastas epochas ir pamirštus mokslus, teiginius.

Tiesa slypi kažkur tarp šių dviejų kraštutinumų. Šios knygos tikslas – ne palaikyti vieną ar kitą stovyklą, o atkurti dialogą, kurio abi pusės vengė: kokia buvo senovės egiptiečių žinojimo prigimtis, iš kur ar iš ko jie sėmėsi žinių?

Žinome, kad Egipto civilizacija gyvavo ilgiau nei visa šiuolaikinė istorija po Romos imperijos žlugimo. Ta pati dinastinė linija, prasidėjusi apie 3100 m. pr. m. e., viena ar kita forma tęsėsi beveik tris tūkstantmečius. Per tą laiką egiptiečiai sukūrė pirmąjį valstybinį administravimą, pirmąją formaliosios matematikos sistemą, vieną anksčiausiai užfiksuotų medicinos tradicijų ir architektūrą, kuri iki šiol yra tobulumo pavyzdys. Vis dėlto mes juos vertiname taip, tarsi jie stovėtų ant civilizacijos slenkščio, o ne brandžiame jos centre.

IŠLIKIMO GEOMETRIJA

Stovint prie Didžiosios piramidės papėdės galima pajusti tiesioginę prasme tobulos geometrijos svorį. Kiekvienos kraštinės pagrindo ilgis siekia apie 230,4 metro – kelių centimetrų tikslumu, – o orientacija į tikrąją šiaurę nukrypsta mažiau nei trimis lanko minutėmis. Aukščio ir pagrindo ilgio santykis atitinka aukso pjūvį* vienos tūkstantosios dalies tikslumu. Nesvarbu,

* *Aukso pjūvis* – matematinė proporcija ($\approx 1,618$), laikoma estetiškai tobulą. Ši proporcija pasireiškia gamtoje, mene ir architektūroje – nuo sraigės kiauto iki Partenono ir Didžiosios piramidės proporcijų.

ar tai buvo padaryta sąmoningai, ar ne – toks tikslumas liudija apie civilizaciją, kuri garbino tvarką ir tikslumą.

Britų matininkas Flindersas Petris (*Flinders Petrie*), 1883 metais išmatavęs visus Gizos paminklų matmenis, rašė, kad apdailos akmenų darbų tikslumas pranoko šiuolaikinį mūrą. Jis pažymėjo, jog siūlės tarp masyvių blokų vidutiniškai siekė vieną penkiasdešimtąją colio dalį – tokios plonos, kad tarp jų neįkištum skutimosi peiliuko. Toks tikslumas, pasiektas variniais kaltais ir dolerito trupintuvais, sunkiai tikėtinas net ir šiandien.

Šiuolaikiniai Denyso Stokso (*Denys Stocks*) ir kitų eksperimentai parodė, kad, įdėjus pakankamai darbo, kaltais ir užgrūdintais variniais įrankiais galima efektyviai pjauti minkštą klintį. Tačiau granitas – medžiaga, naudota vidinėms menėms, – pagal Moso skalę yra septynis kartus kietesnis už varį. Net ir naudojant abrazyvus, pastangos, reikalingos vienam kubiniam metrui apdirbti, būtų milžiniškos. Kai inžinieriai, naudodami kvarco smėlį, atkuria senovinius pjūvius, jiems pavyksta atkartoti mikroskopiniais grioveliais išraižytą struktūrą, bet ne veidrodinius paviršius, rastus Didžiosios piramidės Karaliaus menėje.

Archeologo sero Viljamo Metju Flinderso Petrio
(*William Matthew Flinders Petrie*) portretas, 1903 m.

INŽINERIJA KAIP FILOSOFIJA

Kyla pagunda tai laikyti technine mįsle ir ties tuo sustoti. Tačiau egiptiečiai neatskyrė inžinerijos nuo filosofijos. Kosminei ir moralinei tvarkai apibūdinti jie vartojo žodį *maat** – pusiausvyra, proporcija, teisingumas, tiesa. „Sutvarkyti pagal *maat*“ reiškė priderinti ką nors prie visatos harmonijos. Pastatas, valdovas ar net upė galėjo būti *maat* – tai yra, harmoningai derėti prie visatos tvarkos.

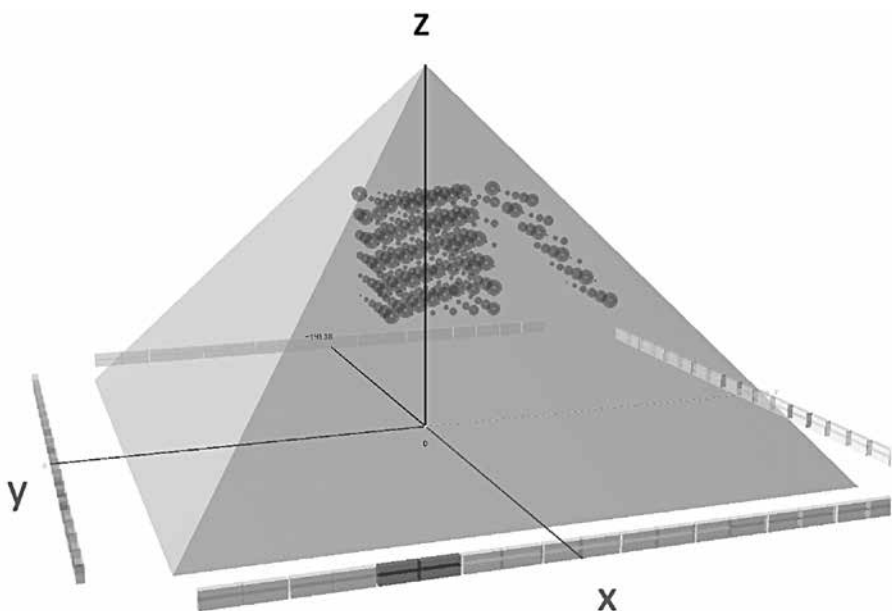
Ši pasaulėžiūra persmelkė kiekvieną matavimą, kiekvieną lygiavimą. Uolektis, pagrindinis ilgio matas, buvo kildinama iš žmogaus kūno – atstumo nuo alkūnės iki viduriniojo piršto galiuko, bet standartizuota atliekant astronominius stebėjimus. „Karališkoji uolektis“ buvo kalibruojama pagal žvaigždžių judėjimą, konkrečiai – pagal Sirijaus, kasmetinio Nilo potvynio šauklio, patekėjimą. Matavimai, biologija ir kosmologija buvo vienos sistemos dalys.

* *Maat* – senovės Egipto sąvoka, reiškianti kosminę ir moralinę tvarką, tiesą bei teisingumą. Tai principas, pagal kurį turėjo būti grindžiama tiek visatos, tiek žmogaus elgesio harmonija.

Pati Didžioji piramidė atspindi šią vienybę. Jos pagrindas beveik tobulai sulygiuotas su pagrindinėmis pasaulio kryptimis, o tai rodo ne tik kruopštų stebėjimą, bet ir teorinį Žemės išlinkimo supratimą. Iš Karaliaus ir Karalienės menių vedančios šachtos nukreiptos į konkrečias žvaigždes – Oriono juostą ir Sirijų, simbolizuojančius Ozyrį ir Izidę. Piramidės architektūra viename statinyje užkoduoja mitą, astronomiją ir fiziką – tai sintezė, kurią šiuolaikinės disciplinos padalytų į tris atskiras sritis.

PASTANGŲ ARCHEOLOGIJA

Asuano granito karjerai iki šiol liudija žmogaus darbo pėdsakus – dulkėse išsibarsčiusios dolerito kaladės, o griovyje guli įskilęs, tik iš dalies iškaltas Neužbaigtasis obeliskas. Jo mastas sunkiai suvokiamas: daugiau nei 40 metrų ilgio ir apie 1200 tonų svorio. Akmenskaldžiai pradėjo jį atskyrinėti nuo uolos masyvo, bet, atsiradus įtrūkimui, darbai buvo nutraukti. Aplinkinį griovį išmargino gilios, suapvalintos žymės – dolerito smūgių į granitą pėdsakai, neabejotinas akmenyje sustingęs žmogaus rankų ritmas.

Šis vaizdas yra mokslinio modelio, naudojamo Gizos Didžiosios piramidės miuografijai (miuonų vaizdinimui), vizualizacija. Ši technika naudoja natūraliai susidarančius kosminių spindulių miuonus, kad sukurtų didelių struktūrų tomografinį vaizdą, panašiai kaip rentgeno spinduliai.

Pavaizduotas modelis yra simuliacija, o ne tikrosios piramidės nuotrauka. Taškai žymi imituotų ertmių (tuščių erdvių) masyvą kietame piramidės betono modelyje. Tokie modeliai kuriami tam, kad būtų galima išbandyti ir patobulinti įrangą bei metodus, skirtus aptikti paslėptas ertmes ar struktūras tikrojoje Didžiojoje piramidėje. Ašių žymėjimai X, Y ir Z nurodo trimatės koordinačių sistemos, naudotos simuliacijoje, kryptis. (*Journal of Advanced Instrumentation in Science*)

Stovint ten galima suvokti ir senovės technikos galimybes, ir jos ribas. Egiptiečiai nebuvo magai – jie buvo žmonės, puikiai supratę ryšį tarp pastangos ir rezultato. Jie žinojo, kad akmenį galima „išmokyti“ skilti pagal numatomas linijas. Jų genialumas slypėjo ne įrankiuose, o kantrybėje – ir sistemoje, kuri suteikė tokiai kantrybei prasmę.

Archeologai apskaičiavo, kad Didžiajai piramidei pastatyti reikėjo apie 2,3 milijono akmens blokų, sveriančių nuo 2 iki 80 tonų. Kad statyba būtų baigta per Cheopso (Chufu) 27 metų valdymo laikotarpį, per dieną šviesiuoju metu turėjo būti padedamas vienas blokas kas dvi minutes. Vien šis skaičiavimas rodo logistikos lygį, nepriylgstantį jokiai kitai organizacijai iki pat pramonės revoliucijos. Tačiau, priešingai nei modernioje pramonėje, čia grožis buvo ne tikslas, o šalutinis darbo vaisius. Egiptiečiai tikėjo, kad tikslumas yra atsidavimo visatos jėgoms forma.

TARP MOKSLO IR SIMBOLIO

Kiekviena epocha Egiptą aiškina pagal savo supratimą. Devynioliktasis amžius piramides laikė architektūrinio klasicizmo viršūne. Dvidešimtas – pavertė jas

darbo jėgos ir paprastų mechanizmų naudojimo rezultatu. Dvidešimt pirmasis – su savo duomenų bei paslėptų sistemų manija – žavisi idėja, kad Egiptas buvo užkoduota civilizacija.

Iš tiesų Egiptas buvo ir empirinis, ir simbolinis. „Mirusiųjų knyga“*, anaip tol ne prietarų vadovėlis, yra psichologinių ir fiziologinių metaforų rinkinys – vadovas, kaip suderinti vidinę ir išorinę tvarką. Tas pats principas galiojo ir architektūrai: šventyklos atspindėjo žmogaus kūną – pilonai buvo tarsi pečiai, hipostilinės salės – plaučiai, o šventovė – širdis. Tai, ką šiuolaikiniai stebėtojai interpretuoja kaip metaforą, senovės egiptiečiai galėjo suprasti kaip tiesioginę formos ir funkcijos vienovę.

STATYTOJŲ AIDAS

Kai šiuolaikiniai akustikos inžinieriai išbandė Karaliaus menės rezonansą, jie nustatė keturis dominuojančius dažnius – tarp 110 ir 121 Hz. Šie tonai smarkiai

* „*Mirusiųjų knyga*“ – senovės Egipto tekstų rinkinys, skirtas mirusiajam lydėti į pomirtinį pasaulį. Tai ne magijos vadovėlis, o moralinių, psichologinių ir dvasinių principų sistema, apibūdinanti kūno, sielos ir visatos darnos idėją.

Skaitykite likusius
158 iš **176** puslapių,
įsigiję šią knygą

www.obuolys.lt

KITI KNYGŲ FORMATAI:

klausykla.lt

**Audio
knyga**

**Elektroninė
knyga**

Kas slypi ten, kur baigiasi archeologija – ir prasideda senovės mąstymo logika?

Egiptas – ne tik praeitis. Tai civilizacija, kuri vis dar gyvena akmenyje. Ši knyga kviečia leisti į kelionę po slaptas Gizos plynaukštės struktūras, išgirsti garsą, rezonuojantį per granitą, ir atrasti mokslą, kurio pėdsakai glūdi po tūkstantmečių dulkių sluoksniu. Čia archeologija ir faktai susitinka su intuicija ir užmirštomis senovės mąstymo tradicijomis.

Autorius **Marius Thalassa** atkuria senovės Egipto pasaulį kaip vientisą mąstymo sistemą, kurioje inžineriniai sprendimai rėmėsi filosofija, o geometrija – dvasingumu ir morale. Knyga jungia naujausius archeologinius atradimus su drąsia, bet pagarbia interpretacija: kas iš tiesų slypi Didžiosios piramidės viduje? Ar jos forma – tik architektūrinis stebuklas, ar instrumentas, skirtas garso, šviesos ir sąmonės darnai kurti?

„Uždraustasis Egiptas“ – ne ezoterinė fantazija ir ne sausa egiptologija. Tai bandymas iš naujo išgirsti akmens kalbą. Knyga apie tai, kaip senovės žmonės sugebėjo sujungti meną, mokslą ir dvasią į vieną visumą – ir ką ši darna vis dar gali pasakyti mums, šiuolaikiniams žmonėms.

Skaityk.
Komentuok.
Sek.
linktree.ebuolys.lt

ISBN 978-609-484-935-0

9 786094 849350

Negrožinė literatūra > Istorija